

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/169/2021
Identifikačné číslo spisu:	7501898734
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7501898734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. U., bývajúceho v L. XX, zastúpeného JUDr. Rastislavom Cestickým, advokátom so sídlom v Košiciach, Palackého 1, proti žalovaným 1/ C. H., 2/ Q. H. a 3/ C. H., všetci bývajúci v L. XX, zastúpení advokátkou JUDr. Katarínou Habiňákovou, Advokátska kancelária so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/873/2001, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. októbra 2019 sp. zn. 9Co/33/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní 1/ až 3/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 15. decembra 2016 č. k. 7C/873/2001-429 zamietol žalobu a priznal žalovaným 1/ až 3/ (ďalej spolu aj „žalovaným“) náhradu trov konania.

1.1. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sporná nehnuteľnosť bola pôvodne v koakvizičnom spoločenstve manželov G. R. a H. R. (právnych predchodcov sporových strán), z ktorého spoločného vlastníctva sa po smrti rodičov odvíjal aj príslušný dedičský podiel žalovanej 1/ (dcéry) a jej detí (žalovaných 2/ a 3/). Žalovaná 1/ predmetnú nehnuteľnosť užíva od svojho narodenia a v tomto dome sa narodili aj jej deti (žalovaní 2/ a 3/).

1.2. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovaným priznal náhradu trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 23. októbra 2019 sp. zn. 9Co/33/2018 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) potvrdil prvostupňový rozsudok a žalovaným priznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, lebo tento úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil a odvolací súd sa s jeho

odôvodnením v celom rozsahu stotožnil, na dôvody ktoré odkázal s tým, že odvolanie žalobcu v podstate iba opakuje skutočnosti uvádzané už pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd v odôvodnení rozsudku riadne a presvedčivo vysporiadal.

2.2. Žalobca vytýkal súdu predovšetkým, že sa nevysporiadal s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia, ktorý rozhodol v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/697/1989 rozsudkom z 15. júna 1990, v ktorom vykonal dokazovanie vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva právnej predchodkyne strán sporu - G. R., ktorej určil výlučné vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že v konaní 7C/697/89 žalovaná 1/ nebola účastníčkou konania, že v konaní bola účastníčkou konania v procesnom postavení žalovanej 11/ T. U. - sestra žalovanej 1/ (pôvodná žalobkyňa v prejednávanej veci), že tak popri nej mala v konaní vystupovať aj C. H. - žalovaná 1/. Z uvedených dôvodov, skutkové a právne závery prvostupňového súdu vyslovené v konaní 7C/697/1989, ku ktorým sa, o.i., žalovaná 1/ nemala ani možnosť vyjadriť a namietat' ich, nemajú všeobecnú záväznosť a uvedeným rozhodnutím bola rozriešená sporná otázka len vo vzťahu k účastníkom konania 7C/697/1989, ktorých okruh bol odlišný ako v prejednávanej veci. Z dôvodu, že účastníčkou konania nebola žalovaná 1/, čo je nepochybné, závery vyvedené rozsudkom v konaní 7C/697/1989 nemajú za následok záväznosť voči nej, ani voči žalovaným 2/ a 3/ (deťom žalovanej 1/), ktoré rozhodnutie, o.i., nebolo predmetom odvolacieho prieskumu vo veci samej.

2.3. Na podporu vyššie uvedeného záveru poukázal odvolací súd na judikatúru (R 65/1972), ktorá sa zjednotila na tom, že aj keď sa výrokom súdu určuje, že žalobca je vlastníkom určitej nehnuteľnosti, nemá tento rozsudok všeobecnú záväznosť, ale predstavuje rozhodnutie, ktorým bola sporná otázka rozriešená len vo vzťahu k účastníkom konania. Rovnako tak - podľa ustálenej súdnej praxe - súd nepochybí, ak predbežne posúdil otázku vlastníctva predmetnej nehnuteľnosti a dospel k inému záveru, než odráža zápis v katastri nehnuteľností, že rozhodnutie katastrálneho úradu, ktorým bol zapísaný vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nie je rozhodnutím správneho orgánu o vlastníckom práve.

2.4. K výhrade žalobcu o nesprávnom vyhodnotení výpovede svedka W. B., ktorý mal mať v čase ním opisovaných skutočností maximálne 2 roky a že nemohol ním tvrdené okolností vnímať tak, aby jeho výpoveď bola považovaná za hodnovernú a smerodajný podklad pre rozhodnutie v tomto konaní, odvolací súd uviedol, že jeho výpoveď nasvedčuje tomu, že tomuto svedkovi mohli byť známe pomery manželov R. a vedel o nich od svojich blízkych príbuzných, s ktorými žil a ktorí tieto pomery poznali, že súd jeho výpoveď podporne mohol použiť a to v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na to, že pri vyhodnotení dôkazov prvostupňový súd nevychádzal iba z výsluchu tohto svedka, ale všetky vykonané dôkazy posúdil komplexne. Okrem výsluchu strán sporu, svedka, vychádzal aj z predložených listinných dôkazov, najmä z evidenčného listu vojenskej invalidovne z Bratislavy, výmeru Štátneho úradu pre vojnových poškodenecov v Bratislave [č.l. 92 spisu (o priznaní invalidného dôchodku, ako aj príplatku k invalidnému dôchodku na manželku G., ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, na výživu ktorej je povinný prispievať a na každé nezaopatrené dieťa v rokoch 1946 a 1947)], ako aj pracovného preukazu H. R. taktiež zistil, že v období rokov 1947 - 1950. Uvedené dôkazy svedčia o tom, že H. R. mal k dispozícii finančné prostriedky na výstavbu domu a osvedčujú skutočnosť, že poberal príplatok k invalidnému dôchodku na manželku G., ktorá s ním žila v spoločnej domácnosti. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu, že narodenie dieťaťa - žalovanej 1/ v r. 1949 nenasvedčuje tomu, že manželia R. prerušili manželské spolužitie a že spoločne nehospodárili v čase výstavby rodinného domu. Naopak z výsledkov vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že predmetný rodinný dom bol nadobudnutý počas skutočného manželského spolužitia. Súdu preto nebolo možné vytknúť nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k vykonaným dôkazom a k ich vyhodnoteniu.

2.5. Odvolací súd ďalej uviedol, že dôkazná povinnosť- dôkazné bremeno o tom, že nedošlo medzi manželmi R. ku koakvizícii spoločne nadobudnutého majetku, že rodinný dom doň nepatrí, resp., že manželské spolužitie bolo v rozhodnom období prerušené, zaťažovalo žalobcu a nebolo na strane žalovaných preukazovať, že ku koakvizícii došlo, lebo táto sa predpokladá, pokiaľ nie je preukázaný opak. V predmetnom spore bolo povinnosťou žalobcu, resp. pôvodnej žalobkyne, bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že medzi manželmi neb. G. R. a H. R. nedošlo ku koakvizícii, k spoločnému vlastníctvu realizovanej stavby rodinného domu, že ich spolužitie bolo od r.1947 do 1949 nepochybne prerušené, že manželia žili oddelene a nehospodárili spolu. Žalobca však v konaní pred súdom neuniesol dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti dodal, že v prípade

pochybností, či majetok zaradiť medzi osobitný alebo koakvizičný, platila domnienka v prospech spolunadobudnutého majetku, ak bol nadobudnutý v čase trvania manželského zväzku. Vyvrátiť by ju bolo možné iba dôkazom, že určitý predmet spĺňa status osobitného majetku [„o imaní, ktoré bolo počas manželstva nadobudnuté odplatne, platí zákonná domnienka, že to je imanie spolunadobudnuté - koakvizícia; kto tvrdí opak, musí ho dokázať“ (Kúria, č. XXXX/XXXX)].

2.6. V neposlednom rade odvolací súd uviedol, že samotná právna predchodkyňa strán sporu G. R. v žalobe v konaní 7C/697/89, na ktorú práve odkazuje žalobca o určenie vlastníckeho práva, o.i., uviedla, že spolu so svojím, už teraz nebohým manželom si postavila na predmetných nehnuteľnostiach dom a to ešte počas jeho života, že ho konkrétne ona spolu so svojím manželom užívali pokojne a nerušene, najprv spolu a potom po roku 1951 už výlučne ona sama, svedčí o vzniku koakvizície, o majetkovom spoločenstve manželov.

2.7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že medzi manželmi G. a H. R. nedošlo k skutočnému prerušeniu manželského spolužitia, že výsledkom toho, že manželia spolu žili a pracovali bola stavba rodinného domu, na ktorej sa podieľali obaja, či už prácou alebo množstvom majetkových hodnôt a to, že manželia R. spoločne žili, dokázala aj skutočnosť, že v r. 1949 sa im narodila žalovaná 1/ a taktiež rok predtým dieťa, ktoré im zomrelo a teda bolo možné vylúčiť skutočnosť, že mali prerušené spolunažívanie. Preto v čase smrti H. R. boli zákonnými dedičmi pozostalá manželka G. R., T. U., rod. R. a žalovaná 1/ C. H., rod. R., zákonné podiely dedičov v prvej skupine boli rovnaké, pričom žalovaná 1/ nehnuteľnosť užívala od svojho narodenia a po uzavretí manželstva boli na nehnuteľnosti vykonané rôzne opravy a údržba domu, ako aj to, že sa vykonali ďalšie investície, v tomto dome sa narodili aj ich deti, žalovaní 2/ a 3/ a že ich užívanie k uvedenému rodinnému domu nikto neobmedzoval a nebránil im. Odvolací súd odkázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 27. a 28., ktorým súd prvej inštancie riadne vysvetlil výhrady žalobcu uvedené v jeho odvolaní. Skutočnosť, že H. R. a G. R. začali spoločne stavať tento dom svedčilo i prehlásenie (č.l. 331 spisu) Q. N., ktorá prehlásila, že v r. 1948 zapožičala H. R. 50.000,- Kčs na stavbu rod. domu.

2.8. Pokiaľ išlo o podieľanie sa na stavbe rodinného domu, ako aj vytknuté skutočnosti, že žalovaná 1/ bola v r. 1974 účastníčkou dedičského konania po neb. H. R. (sp. zn. D 200/74), v ktorom nijakým spôsobom nenamietala skutočnosť, že by nehnuteľnosť - dom mal byť predmetom prejedania dedičstva, i keď už v tom čase stál na tejto nehnuteľnosti, sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu, že predmetom dedenia nebol domový majetok, ani pozemok pod domom, len poľnohospodárska pôda, ktorú zdedila T. U., rod. R..

2.9. V prejednávanej spore žalovaní spochybnili vlastnícke právo žalobcu, ktoré sa odvodzuje od vlastníckeho práva jeho právnych predchodcov, na ktorých malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva prvotne od ich právnej predchodkyne G. R., a to na základe výstavby rod. domu, ktorý nemal tvoriť spoločný majetok - koakvizíciu medzi manželmi R.. V prejednávanej spore žalobca nepreukázal rozhodnú skutočnosť, že medzi jeho právnymi predchodcami G. R. a H. R. nedošlo počas ich manželstva k nadobudnutiu rodinného domu jeho výstavbou do ich spoločného vlastníctva, že nedošlo ku koakvizícii. Z uvedeného dôvodu sú spochybnené aj ďalšie prevody vlastníckeho práva k rod. domu, či už na základe uzavretých zmlúv alebo dedičských konaní, ktoré nasledovali po smrti Š. R.. Súd v prejedávanej spore mohol ako predbežnú otázku posúdiť aj vlastnícke vzťahy, resp. úkony, ktoré nadobudnutiu vlastníckeho práva predmetnej nehnuteľnosti predchádzali a v tom dôsledku aj splnenie základnej podmienky poskytnutia ochrany vlastníckeho práva vlastníkovi proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. Bolo tak spochybnené vlastnícke právo žalobcu predmetnej nehnuteľnosti.

2.10. Nebola splnená ani ďalšia podmienka úspešného uplatnenia žaloby na vypratanie nehnuteľnosti podľa § 126 ods. 1 OZ, t. j., že držba veci inou osobou (t.j. žalovanými) je neoprávnená. Žalovaná 1/ obýva predmetný rod. dom od svojho narodenia, temer 70 rokov a žalovaní 2/ a 3/ - jej deti rovnako od svojho narodenia, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania. Žalovaná 1/ sa v predmetnom rod. dome narodila ako právna nástupkyňa po svojom otcovi H. R. a napokon aj matke G. R., je ich dcérou, užívala predmetný dom nerušene až do podania žaloby, nikto ju v jeho užívaní neobmedzoval a nebránil jej v tom. Predmetná nehnuteľnosť slúži na zabezpečenie bývania žalovaných, dom obývajú dlhodobo a neprerušene od svojho narodenia až doposiaľ.

2.11. Odvolací súd ďalej uviedol, že bolo potrebné vziať na zreteľ aj to, že vypratanie žalovaných by bolo aj v rozpore s § 3 OZ, proti dobrým mravom. Aplikácia ust. § 3 OZ pri posúdení nároku na

vypratanie nehnuteľnosti pre rozpor s dobrými mravmi pripadá výnimočne do úvahy, ak výkon práv na ochranu vlastníctva vážne poškodí užívateľa veci, bez toho, aby vlastníkov priniesol zodpovedajúci prospech a vyhovie žalobe by sa dotýkalo osobitne významného záujmu žalovaného (spravidla ide o zabezpečenie bývania). Dôsledkom porušenia dobrých mravov je to, že v konkrétnej veci v danom mieste a čase súd odoprie výkon práva. Súdna prax sa zjednotila na tom, že skutočnosť, že výkon vlastníckeho práva realizovaný žalobou na vypratanie bytu (alebo nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie) je uplatňovaný v rozpore s dobrými mravmi, sa podľa okolností daného prípadu prejaví buď určením dlhšej ako zákonnej lehoty na vypratanie, viazaním vypratania na poskytnutie prístrešku, či iného druhu bytovej náhrady, alebo aj zamietnutím žaloby (Stanovisko občianskoprávného a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2009 k výkladu ust. § 3 ods. 1 a § 126 ods. 1 Obč. zák.). Odvolací súd uzavrel, že v prejednávanej spore by (o.i. vypratanie predmetného rodinného domu slúžiaceho na bytové účely žalovaných, oproti poskytnutiu ochrany vlastníckeho práva žalobcovi, ktoré bolo pred súdom spochybnené) bolo v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ. Bolo by v rozpore s cit. ust. vypratať žalovaných, ktorí od svojho narodenia, až do podania žaloby nikým nerušení užívajú tento dom za účelom zabezpečenia svojich bytových potrieb, v prípade žalovanej 1/, ktorá ho obýva 70 rokov, v ktorom prežila značnú časť svojho života, pre ktorú by zmena prostredia bola veľmi traumatizujúca. Nevyhovením žalobe žalobcovi pritom nevznikne neprimeraná ujma, keďže doposiaľ mu k rod. domu svedčí vlastnícke právo.

2.12. Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, preto im bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP. Navrhol, aby najvyšší súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V polemike so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu v podstatnom namietal nedostatok dôvodov, nevysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, nerešpektovanie predchádzajúceho rozsudku prvostupňového súdu z 15. júna 1990 sp. zn. 7C/697/89 v zmysle ktorého neb. G. R. bola výlučnou vlastníčkou spornej nehnuteľnosti.

4. Žalovaní k dovolaniu v podstatnom uviedli, že považujú rozhodnutia nižších súdov za správne a navrhli, aby najvyšší súd dovolanie odmietol a priznal im náhradu dovolacích trov. Vo vzťahu k rozsudku sp. zn. 7C/697/89 uviedla, že nebola účastníkom tohto konania a toto rozhodnutie bolo zmätočné. Sama iniciovala ďalšie súdne konanie o určenie vlastníckeho práva, ktoré dodnes nebolo právoplatne skončené.

5. Žalobca v reklii na vyjadrenie žalovaných zotrval na svojej predsúdnej argumentácii, v zmysle ktorej vlastníkom spornej nehnuteľnosti bola iba neb. G. R..

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalobca namietal nedostatok dôvodov, nevysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, nerešpektovanie predchádzajúceho rozsudku prvostupňového súdu z 15. júna 1990 sp. zn. 7C/697/89 v zmysle ktorého neb. G. R. bola výlučnou vlastníčkou spornej nehnuteľnosti (bod 3).

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10.2. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10.3. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane

druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

11. V zmysle vyššie uvedeného rovnako tak v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11.1. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11.2. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

11.3. Podľa ustanovenia § 393 ods. 3 CSP ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

12. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že odvolací súd mu nedal odpovede na všetky relevantné odvolacie otázky. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok, stotožniac sa s jeho dôvodmi (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, či svoje predchádzajúce rozhodnutie. Odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu podrobne reagoval (aj) na všetky relevantné odvolacie výhrady žalobcu (§ 387 ods. 3 CSP). V tomto ohľade reagoval predovšetkým na konanie vedené na prvostupňovom súde pod sp. zn. 7C/697/1989 a jeho rozsudok z 15. júna 1990, ktorého právne závery nemali podľa odvolacieho súdu všeobecnú záväznosť (R 65/1972), pričom toto rozhodnutie sa týkalo účastníkov konania, medzi ktorými nefigurovala strana žalovaných [žalovaná 1/ (body 13 až 16 odôvodnenia odvolacieho rozsudku)]. Rovnako tak dostatočne primerane reagoval na výhrady žalobcu k výpovedi svedka W. B., ktorého výpoveď posúdil prvostupňový súd komplexne s ostatnými dôkazmi [evidenčným listom vojenskej invalidovne z Bratislavy, výmerom Štátneho úradu pre vojnových poškodených v Bratislave (o priznaní invalidného dôchodku, ako aj príplatku k invalidnému dôchodku na manželku G., ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, na výživu ktorej je povinný prispievať a na každé nezaopatrené dieťa v rokoch 1946 a 1947), ako aj pracovným preukazom H. R. (bod 17 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia)]. Následne sa odvolací súd vyjadril k otázke spoločného vlastníctva (koakvizícií) realizovanej stavby rodinného domu medzi manželmi G. a H. R. a dôkaznej povinnosti (body 17 až 21 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), ako aj k relevantným skutkovým a právnym zisteniam oboch nižších súdov (body 26 až 34 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), pričom na zreteľ zobrať aj otázku dobrých mravov (body 35 až 39 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Dovolať preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené resp., že odvolací súd nedal odpovede na jeho odvoláciu argumentáciu. Dovolať súd opakovane zdôrazňuje, že za vadu konania v zmysle § 420

písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

13. Pokiaľ dovolateľ v rámci dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP namietal (aj) nesprávne právne posúdenie veci, treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Na tomto závere zotrváva rozhodovacia prax dovolacieho súdu aj v súčasnosti (R 24/2017, 1Cdo/71/2018, 2Cdo/49/2018, 3Cdo/37/2018, 4Cdo/1/2018, 5Cdo/191/2018, 7Cdo/79/2018, 8Cdo/76/2018). V neposlednom rade odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalobca podaným dovolaním brojil aj proti skutkovému stavu, či hodnoteniu dôkazov, ani namietané okolnosti nedostatočne zisteného skutkového stavu, či dokazovania v zásade nezakladajú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Navyše v parametroch nosných záverov, na ktorých založil odvolací (i prvostupňový) súd dôvody svojho rozhodnutia (že strana žalobcu v konaní nepreukázala rozhodnú skutočnosť, že medzi ich právnymi predchodcami G. a H. R. nedošlo počas ich manželstva k nadobudnutiu rodinného domu jeho výstavbou do ich spoločného vlastníctva, teda že nedošlo ku koakvizícii, pozn.) bol skutkový stav zo strany dovolacieho (i prvostupňového) súdu zistený a vyhodnotený dostatočne primeraným spôsobom.

13.1. Dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, ani prieskumu nim vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

14. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

15. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

16. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.